

[Birthe Nielsen]

se med glæde, hvis det virkelig er tilfældet, at de 200 mill. kr. ikke er en besparelse, men er en omfordeling til fordel for de mennesker, der har de laveste lønninger. Det vil vi fra SFs side i hvert fald hilse med tilfredshed, hvis det er det, der er tilfældet. Men hvis ikke det er det, der er tilfældet, så kan vi ikke være særlig positive, netop fordi vi mener, at de sociale ydelser må komme de mennesker til gode, som har mest behov for dem. Det mener jeg bl. a. portørfamilien har.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

Når man kender socialministeren som en stædig politiker, så er det en enorm indrømmelse i dag at få at vide, at der er en hel del ting, der skal klares op omkring socialindkomsten, og hvordan den virker. Det er bare ærgerligt, at alle disse ting, der skulle klares op, ikke blev klaret op, inden lovene blev gennemført.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om socialindkomst m. fl. love. (Udsættelse af indførelse af socialindkomst).

[Af Pilgaard Andersen (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 44. Fremsat 21/10 80).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Med lovgivningen om socialindkomst indførtes et nyt og mere retfærdigt grundlag for tildelingen af og betalingen for en række offentlige ydelser.

Der er nu af fremskridtspartiet fremsat et lovforslag om ændring af hele lovkomplekset, så ikrafttrædelsen udskydes et år til den 1. januar 1982. Forslaget er i bemærkningerne til lovforslaget begrundet med:

»... alle de fejlregninger og uforudsete konsekvenser af forslagene, som har bevirket, at folketinget er blevet urigtigt informeret og derfor ikke har haft et rimeligt grundlag for at tage stilling til forslagene.«

Påstanden underbygges ikke i bemærkningerne. Fremskridtspartiet kommer som sædvanlig blot frem med en række løse udtalelser og ønsker så, at folketinget skal udsætte ikrafttrædelsen af en hel lovreform, som oven i købet er vedtaget for kun kort tid siden. Det eneste, forslagsstillerne peger på, er ét – jeg siger udtrykkelig ét – punkt, nemlig beregningen af mindreudgifterne på daginstitutionsområdet. Jeg har haft lejlighed til at redegøre for dette i to samråd, men lad mig da kort gentage, at Kommunernes Landsforening på et senere tidspunkt foretog sine egne beregninger, men til et andet formål end socialministeriet. Der er ingen uenighed mellem parterne om de forskellige beregninger, men vi er blevet enige om sammen at tilvejebringe et bedre grundlag for at vurdere de økonomiske konsekvenser af de nye betalingsregler i de enkelte kommuner.

Som en anden begrundelse for at udskyde ikrafttrædelsen af lovkomplekset peger forslagsstillerne i bemærkningerne til lovforslaget på de nye regler om obligatorisk tilbagebetaling af kontanthjælp til dækning af den del af terminsudgifterne vedrørende fast ejendom, der drejer sig om afdrag. Reglen har absolut intet med socialindkomsten at gøre, og det spreder kun forvirring, at fremskridtspartiet nævner disse regler i sammenhæng med socialindkomsten.

Som det fremgår af det, jeg her har sagt, finder regeringen, at lovforslaget er umotiveret og bør afvises. Tværtimod er det regeringen magtpåliggende, ikke alene at socialindkomsten anvendes som planlagt fra den 1. januar 1981, men også at socialindkomstbeholdningen hurtigst muligt udbygges helt.

Forslagsstillerne finder, at det også for kommunerne vil være rimeligt at få social-

[Socialministeren]

indkomstlovene udskudt et år. Regeringen deler heller ikke dette synspunkt. Den foreslåede ændring vil først og fremmest betyde forvirring og udgifter for myndighederne, som nu har truffet foranstaltninger til at anvende socialindkomsten fra den 1. januar 1981. Hertil kommer, at meddelelserne om socialindkomsten netop er blevet udsendt, og at borgerne er blevet informeret om det nye indkomstbegreb i en omhyggeligt tilrettelagt oplysningskampagne. En udskydelse af socialindkomsten på dette tidspunkt vil derfor kun fremkalde usikkerhed og forvirring. Regeringen må derfor også af hensyn til borgerne afvise forslaget.

Erik B. Smith (S):

Når man foreslår, at alle frister udskydes med ét år i lov om socialindkomst, er det klart, at det må være begrundelserne, man skal søge i for at finde baggrunden for dette forslag. Man må unægtelig sige, at ved at læse bemærkningerne til lovforslaget opdager man, at fremskridtspartiet har haft overordentlig vanskeligt ved at forstå selve loven om socialindkomst. I al fald sammenblender man socialindkomsten med betaling for ophold på daginstitutioner. Andre steder forekommer bemærkningerne helt uforståelige, og formentlig er det også noget sludder.

Det må nok anses for sandsynligt, at lovforslaget er fremsat, fordi man ønsker at tage nogle billige politiske stik hjem, og det er i al fald mit håb, at ikke andre partier under førstebehandlingen her falder for samme fristelse.

Jeg kan sige fra den socialdemokratiske gruppe, at vi ikke behøver nogen udvalgsbehandling for helt klart at afvise lovforslaget.

Brixtofte (V):

Socialindkomsten er 90 pct. hastværksarbejde og 10 pct. dårligt forberedt. Socialindkomsten har vist sig efterfølgende at være forkert på en lang række områder i forhold til, hvad man troede den var.

Når det gælder daginstitutionerne, er det en strid om ord, hvorvidt denne fejlberedning har noget at gøre med socialindkomsten, eller den har noget at gøre med daginstitutionsbetalingen. Det, der sker – og det bliver pr. 1. august 1981 for første gang – er, at for fremtiden skal betalingen knyttes til

socialindkomsten. Betalingen skal udgøre en andel af socialindkomsten. Hidtil har det været en andel af driftsudgifterne. Når det går over fra at være en andel af det ene til at være andel af det andet, så har det naturligvis noget med socialindkomsten at gøre. For første gang gennemfører man en betaling, der står i forhold til socialindkomsten.

Hvis ikke regeringen havde fået det forslag igennem, havde der været mulighed for i kommunerne at få 250 mill. kr. mere i kassen. Det skal sammenholdes med, at kommunerne var lovet, at de kunne spare 250 mill. kr. på dette område. Der er et fejlskøn på ½ mia kr. Det er slet ikke noget at diskutere, det er en kendsgerning, at sådan er det.

Desuden er lovgivningen dårligt forberedt. Det kan vi se af, hvornår de mange cirkulærer er sendt ud, først til Kommunernes Landsforening. Muligvis har Kommunernes Landsforening overhovedet ikke haft mulighed for at realitetsbehandle disse cirkulærer. I det sidste nummer af Kommunernes Landsforenings blad står der en glimrende oversigt over, hvornår Kommunernes Landsforening har fået de forskellige cirkulærer. Her er en række datoer omkring den 21. november. Det skal sammenholdes med oplysningskampagnen, hvor socialministeren i forordet til en pjece fortalte, at borgerne nu trygt kunne henvende sig til kommunen, hvor de kunne få klar besked om deres egen private økonomi. Den pjece blev udsendt i begyndelsen af november, mens mange af cirkulærene endnu lå i Kommunernes Landsforening i slutningen af november. Man har lavet en oplysningskampagne, men de stakkels borgere, der har ønsket at få en oplysning, har ikke kunnet få denne besked fra kommunen, for den havde ikke cirkulærene. Når det drejede sig om folks privatøkonomi, har de pågældende desuden skullet vide, hvilken socialindkomst de havde, men oplysningerne om socialindkomsten er i flere kommuner endnu ikke sendt ud. Det vil altså sige, at det i mange kommuner er sådan, at socialindkomsten endnu ikke kendes for borgerne, og det vil sige, at man overhovedet ikke kan gøre det, som socialministeren har lovet, nemlig vejlede den enkelte borger om, hvad det betyder, at man indfører socialindkomsten.

Jeg synes ikke, man tilstrækkeligt har understreget i hele denne kampagne – denne

[Brixtofte]

oplysningskampagne, som det hedder – at mange borgere jo har adgang til at gå op til socialforvaltningen for at få ændret indkomstgrundlaget og derved få socialindkomsten baseret på et nyere skøn. Det drejer sig om mange hundrede tusinde mennesker, som vil have et andet 1981-grundlag end det forældede 1979-grundlag, som socialindkomsten hviler på. Hvis de ikke i tide – og fristerne for EDB ligger omkring midten af december, den 10.–12. december – når at klage, vil de pr. 1. januar 1981 få udbetalt for lidt pension, for lidt børnetilskud og for lidt af en række andre ydelser, f. eks. boligsikring. Det vil vise sig i løbet af januar måned, at vi får et kaos på socialkontorerne og på skattekontorerne, hvor borgerne vælter op og fortæller: vi har fået for lidt, vi har fået det beregnet på et forældet grundlag, vi skal have lavet det om. Det har man ikke sørget for at oplyse borgerne om i tide, så de kunne gå op og få lavet tingene om, så de ikke kom i den klemme.

Agnete Laustsen (KF):

Ved behandlingen af de sidste to lovforslag kom jeg med en række bemærkninger om, hvordan vi fra konservativ side opfattede gennemførelsen af den såkaldte første fase af socialindkomsten, så jeg tror ærlig talt, at jeg vil indskrænke mig til at henvise til, hvad jeg har sagt ved denne behandling. Det stod vist klart for alle, at vi under ingen omstændigheder var tilfreds med de resultater, som ordningen havde vist sig at få i praksis.

Derfor kan jeg om dette forslag kun sige, at vi kan gå ind for en eventuel udsættelse af socialindkomstens ikrafttræden. Jeg kan sige, at vi egentlig allerhelst så, at vi fik mulighed for totalt at ophæve den lov. Nu er det altså ikke det, der foreslås her, men en udsættelse, og den kan vi gå ind for.

Vi mener, at ministeren i højere grad burde have koncentreret sig om at få første fase af socialindkomsten gennemført på en forsvarlig måde fremfor at fremkomme med de forslag, som vi netop nu har behandlet, om en slags anden fase. Jeg kan gentage, hvad jeg sagde under den foregående behandling, at det efter vores mening ligner optræk til en ny kildeskatteskanale.

Birthe Nielsen (SF):

Hvis vi skal være positivt indstillet over for fremskridtspartiets forslag, er det ud fra nogle helt andre forudsætninger end dem, fremskridtspartiet fremfører, nemlig den, at regeringen ikke længere er bundet til forligspartierne. Så kunne der være grundlag for en ændring af socialindkomsten, som jeg tidligere har nævnt bl. a. med hensyn til en rentefradragsreform og en mere retfærdig fordeling af de sociale ydelser end den, vi nu er vidne til. En udskydelse kunne også give grundlag for en ændring af bistandsloven gennem en ændring af det indtægtsniveau, som de sociale ydelser gives efter i dag.

Det kunne også give anledning til at kikke på børnetilskuddene for at finde ud af, om det er rimeligt, at børnetilskud ydes med samme beløb uanset børnenes alder. Et barn på 2 år er måske billigere end et barn på 10 år, og vi kunne så få en mere differentieret børnetilskudsordning end den, vi har i dag.

Det er rigtigt, som det er blevet sagt, at der hersker betydelig usikkerhed i alle landets kommuner om, hvem og hvilke befolkningsgrupper der bliver ramt, hvis vi tager bistandsloven i almindelighed. Men det er givet, at det især er børnefamilierne, der har mærket sparekniven, både hvad angår de socialpædagogiske fripladser, støttepædagogordninger, medicintilskud til handicappede osv.

Jeg mener desuden, at det vil være nødvendigt med hensyn til den krisesituation og kommunernes udgifter, at man indfører retsbestemte ydelser i bistandsloven. I dag har man lagt loft over, hvor meget der kan ydes bistandssøgende, men man har ikke fastsat et minimumsbeløb for, hvad mennesker kan leve af i Danmark, og det finder jeg er ganske urimeligt. Klienterne ved ikke, om de er købt eller solgt. Med de sparerammer, der er lagt for kommunerne, ved vi, at selve ydelserne vil blive for vilkårlige, og at man efter tre måneder skal nedlægge sit forbrug til det, man regner med man skal leve for i fremtiden, dvs. at mennesker måske kommer til at leve under eksistensniveau. Det kan de mennesker ikke være tjent med. Det mener vi i SF er forkert. Derfor må der være en bestemmelse for, hvad mennesker kan leve af. Det skal ikke være en nåde eller barmhjertighed bestemt af, hvilken kommunen man bor i.

[Birthe Nielsen]

Det vil blive endnu værre, hvis man er så uheldig at være arbejdsløs og syg efter de tre måneder, fordi klienterne så kan risikere at få tildelt en endnu lavere hjælp. Jeg mener ikke, at vi kan medvirke til at skabe disse retsløse tilstande, især ikke i en krisesituation. Ud fra de betragtninger kunne jeg godt tænke mig, at man fik mulighed for, hvis man udsatte loven, at få en gennemgribende reform på de sociale områder. Vi havde da haft mere tid til at få en reform end blot de nedskæringer, som er lagt til grund, og som vi har diskuteret i dag.

Aase Olesen (RV):

Det kunne næsten være svært at høre, hvad SF egentlig gik ind for. Jeg forstod, at hele talen blev holdt i konjunktiv: »man kunne, man kunne tænke sig, og man kunne måske« osv. Det var egentlig spændende at høre, om SF går ind for, at vi skal bevare den skattepligtige indkomst som det grundlag, man skal have tildelt sociale ydelser efter. Det er det, fremskridtspartiet, venstre og konservative går ind for, og det kunne være sjovt at høre, om SF er på samme fløj. Vi kan naturligvis ikke gå ind for at udsætte dette. Det fremgår af det, jeg har sagt allerede under forrige punkt. Jeg vil gerne minde fremskridtspartiet om, når man skriver om begrundelsen for indførelsen af socialindkomstbegrebet, at det var sådan og sådan, at det var ikke begrundelsen. Begrundelsen var, at der allerede i 1976 blev vedtaget et forslag til folketingsbeslutning fra det radikale venstre om at indføre et andet indkomstgrundlag for tildeling af sociale ydelser, og at der senere var en overordentlig stor interesse for et tilsvarende forslag fremsat af kristeligt folkeparti. Det er den politiske baggrund for, at man har ønsket at gøre noget, og ikke, at det var et spareforslag.

Jeg skal ikke komme ind på nogle af alle de andre overdrivelser, der har været her, blot sige til venstres ordfører, der sagde, at der er mange hundredtusinder, der skal have lavet deres socialindkomstgrundlag om, at jeg ved, at hr. Brixtofte har været til stede i et udvalgs møde, hvor man har fået afkræftet dette, men det skal vi ikke referere. Jeg kan blot sige, at vi også tidligere har haft folk, der skulle have lavet deres indkomstgrundlag om. Reglerne for alle disse forskellige ydel-

ser, som har berettiget til at få lavet indkomstgrundlaget om, er ikke ændret. Hvis man ikke mere havde det indkomstniveau, som den skattepligtige indkomst var udtryk for, kunne man gå op og få lavet det om.

Der er ét område, som er kommet til, og det er børnetilskudsområdet, og det er et stort område, men jeg håber, at hr. Brixtofte kan huske, at der i maj-juni i lovforslagets bemærkninger udtrykkelig stod, at kommunerne havde vurderet besværet med at lave børnetilskudsgrundlaget om til ikke at være større end det besvær, man havde med at forklare folk, at man ikke kunne få lavet indkomstgrundlaget om, sådan som reglerne for børnetilskud er i dag, i modsætning til de øvrige ydelser. Det er altså en rigtig dårlig argumentation, og jeg vil godt se de mange hundredtusinder, der har forkert socialindkomstgrundlag, før jeg tror det. Jeg synes, det er vigtigt at sige, at alle, der ikke har nogen krav på sociale ydelser, ikke kan gøre krav på at få lavet nogen socialindkomst om.

Jeg synes også, at dette forslag skulle kunne afgøres meget hurtigt. Jeg synes ikke, der er nogen mening i, at det skal stå og være usikkert, hvorvidt det bliver gennemført eller ej. Af hensyn til SF var det nok rimeligt, at de fik lejlighed til at tage stilling, om de nu ønsker at gå tilbage til den skattepligtige indkomst i 1981, eller de vil køre videre med socialindkomsten, som den er vedtaget i juni.

Keld Albrechtsen (VS):

Jeg skal ikke gentage, hvad jeg i dag allerede har sagt om vort syn på socialindkomsten som et led i regeringens asociale krisepolitik, men gå direkte til forslaget her, som drejer sig om at udsætte ikrafttrædelsen et år. Det kan vi fuldt ud støtte fra VS' side. Vores begrundelse ligger tæt op ad den, som er fremført fra SF. Jeg vil godt understrege, for at der ikke skal være nogen misforståelse, heller ikke blandt de radikale, i dette spørgsmål, at det er ikke det samme sigte som fra borgerlig side, når vi ønsker at støtte denne udsættelse. Fra borgerlig side er man bekymret over, at dette socialindkomstvæsen ikke bliver en tilstrækkelig hårdhændet nedskæringspolitik. De ønsker nogle instrumenter, som er yderligere skærpede, som er yderligere asociale, som rammer endda værre end socialindkomsten. Det, som er vores syns-

[Keld Albrechtsen]

punkt, det tror jeg også vil holde stik, er, at socialindkomsten er og bliver en nedskæring, uanset hvad man regner sig frem til fra borgerlig side. Vi ved allerede, at det kommer til at ramme en hel masse mennesker hårdt og deriblandt en hel masse af de dårligst stillede, som ikke burde udsættes for sociale nedskæringer på nuværende tidspunkt.

Derfor kan det være berettiget at udsætte loven, også fordi det kan give mulighed for at få socialdemokratiet til at indse, når de fik et års tænkepause, at dette socialindkomstvæsen bør opgives, og at man i stedet for burde, som det også er sagt fra anden side, tage virkelig fat på at få reduceret alle disse fradrag direkte i den skattepligtige indkomst. Det er helt klart vores sigte med at støtte dette forslag. Det er ikke det sigte, som jeg er helt sikker på ligger fra borgerlig side, hvor det simpelt hen går ud på, hvis man er heldig, måske at få åbnet op for yderligere nedskæringer. Tværtimod, vi vil have det væk, for at man så muligvis kan være med til at få en rentefradragsordning, der er bedre, igenem.

Flygaard (DR):

Retsforbundet skal tilsige meget hurtig, men alt andet end velvillig udvalgsbehandling, idet vi ønsker det forslag ekspederet ud af folketinget hurtigst muligt. Retsforbundet kan ikke anbefale det foreliggende lovforslag.

Pilgaard Andersen (FP):

Først vil jeg meget gerne takke de ordførere, der har været velvilligt indstillet over for forslaget, en tak til hr. Brixtofte, fru Agnete Laustsen, fru Birthe Nielsen og ligeledes til VS' hr. Keld Albrechtsen. Jeg er udmærket klar over, at for de to sidstnævntes vedkommende var det ud fra en anden forudsætning, at de ønskede socialindkomstforslagene udsendt. Det er jeg godt klar over, men på den anden side har vores hensigt med selve forslaget været ligesom at få aflivet noget af den utilfredshed, vi kan se af dagspressen, med hensyn til socialindkomsten og ligeledes omkring daginstitutionerne.

Jeg vil rette en kritik imod selve arbejdsgangen herinde, for jeg synes, det er lidt urimeligt, at et lovforslag fremsat den 21. oktober 1980 først kan komme til behandling den 2. december 1980, når forslaget går ud på at

udskyde de ni forslag, som blev vedtaget for sommerferien. Jeg synes nok, at der burde have været tid til at få det til første behandling allerede midt i november, for da havde man haft mulighed for at indarbejde konsekvenser af førstebehandlingen i forslaget.

Det er også lidt urimeligt, når socialministeren udtaler, at hun har haft lejlighed til at redegøre for det i en række af de samråd, vi har haft i socialudvalget. Ja, det er da helt rimeligt. Jeg er da udmærket klar over, at der har været en række ting, som har været endevendt i socialudvalget omkring dette, men grundlaget for udsættelsen er alene ligesom at give kommunerne mulighed for at tage højde for de omvæltninger, der sker. Jeg synes, at en lang række ordførere har gjort rede for, hvilke problemer der er ude i kommunerne med hensyn til det udsendte materiale og de oplysningskampagner, der har været.

Vi må jo nok også indrømme, at der har nok aldrig nogen sinde været ofret så mange penge på en oplysningskampagne som den om socialindkomsten. Det må vel være ud fra den betragtning, sådan vurderer jeg det i hvert fald, at det er et lovforslag, der er blevet presset ned over kommunerne, og at kommunerne ikke har haft muligheder for at tage højde for selve forslagens virkninger.

Jeg synes også, at socialministeren ligesom bagatelliserer det om daginstitutionerne ved at sige, at det ikke er noget problem, for det har hun haft lejlighed til at redegøre for. Jeg ved da udmærket godt, at der er nedsat en arbejdsgruppe, som skal kulegrave hele området, men vi har jo ikke set resultaterne endnu. Vi ved ikke endnu, om det vil koste en halv mill. kr. i forskydninger. Jeg synes, det er meget væsentligt at få de ting frem og at få mulighed for at gennemarbejde de ting, hvis man udskyder samtlige ni lovforslag. Det er det, der ligger til grund for, at vi tager alle ni lovforslag ligesom kørt sammen i en helhed.

Når så socialministeren gør opmærksom på, at der i bemærkningerne ikke står noget om begrundelsen for at udsætte alle ni lovforslag, har jeg før nævnt, at så var der mulighed for en oplysningskampagne, hvor de blev set som en helhed. Jeg vil ikke love, at fremskridtspartiet vil stemme for forslagene, hvis de skulle genforhandles om et år, men det lægger lovforslaget heller ikke op til.

[Pilgaard Andersen]

Så nævner socialministeren vedrørende kontanthjælp til terminsydelser, at det kun er afdragene, der kan tinglyses på ejendomme. Jeg synes, det er latterligt at sige det i forbindelse med socialindkomst, fordi det kun drejer sig om et latterligt lille beløb. Vi ved, at renterne er den væsentlige del af de ydelser, der er blevet givet til de mennesker. Jeg mener, det er urimeligt at tage det lille beløb som afdragene; man skal tinglyse hele beløbet. Det vil fremskridtspartiet være meget velvillig indstillet over for.

Jeg må sige til hr. Erik B. Smith, der troede, at fremskridtspartiet ikke havde forstået den sociale indkomst, at vi har været imod den hele tiden. Derfor har vi ikke følt, at vi skulle gøre den helt store indsats over for de ting, der har modvirket den, fordi vi har haft lejlighed til at komme med en række bemærkninger om hele socialindkomsten.

Jeg vil lige sige et par enkelte ord til dem, der har været imod vores forslag. Hr. Flygaard var meget kortfattet og syntes, at det kunne ekspederes meget hurtigt. Det er jeg ikke enig i. Jeg mener, at vi i udvalget bør forsøge ligesom at vende de ting én gang til. Nu får vi i hvert fald mulighed for det, og det synes jeg er meget vigtigt.

Jeg har bemærket, at hverken CD eller kristeligt folkeparti har ønsket at deltage i behandlingen af dette lovforslag. Jeg må konstatere, at det nok skyldes, at regeringen fuldstændig har satset på de små partier, så de har bare at følge med. De har overhovedet ikke nogen indflydelse på det, og derfor ønsker de ikke at deltage. Det er beklageligt. Vi er sådan set tilfreds med, at nogle partier er gået ind for forslaget. Jeg håber under udvalgsbehandlingen, at vi kan få mulighed for at endevende det en gang til og derved måske påvirke de partier, som har været særlig indstillet på at få lovforslaget gennemført, da en række af forslagene får konsekvenser fra 1. januar. Det er ud fra de betragtninger, vi mener det må være rimeligt, at vi har foreslået det udskudt et år.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Ordføreren for forslagsstillerne fremsatte bemærkninger om, at forslaget, der er fremsat den 21. oktober, først behandles i dag. Under de to forrige sager blev der fremsat bemærkninger om, at forslag, der var fremsat den 27. november, allerede bliver behandlet i

dag. Da jeg opfatter disse bemærkninger som kritik af tilrettelæggelsen af arbejdet, vil det blive taget op til nærmere overvejelse og bestemmelse.

Aase Olesen (RV):

Jeg bemærkede, at VS' ordfører gjorde meget ud af at sige, at selv om man ville det samme som fremskridtspartiet og højrepartierne i tinget, så var sigtet helt anderledes. Det kan jo være meget kønt, men resultatet er bare det samme. Man skulle nu alligevel en gang overveje, hvorfor V, K og Z vil have denne lov udskudt.

Det er jo meget smukt at tale om de dårligst stillede, men hvad er det for nogen dårligst stillede, vi taler om i denne sammenhæng? Det er alle dem, der afskriver på skibe og har store forlods afskrivninger. Jeg kan godt se, at der kan være socialt dårligt stillede imellem dem. Det er nok særlig VS-sprogbrug.

Jeg kan også udmærket tilslutte mig, at man skulle gøre noget ved vores skatte Lovgivning, men dermed er man dejligt fri for at tage noget ansvar, for det er ikke det, vi behandler i dag.

Det er et godt eksempel på, hvordan de store skridt stiller sig i vejen for de små. Det har aldrig været det radikale venstres mål med at sidde her i tinget, at hver eneste gang man blev stillet over for en lille forbedring, skulle man forkaste den med henvisning til, at man kunne jo lave noget, der var meget bedre i morgen eller i overmorgen eller om 5 år.

Så skylder SF stadig væk offentligheden en klar og redelig besked om: går man ind for dette forslag, eller går man ikke ind for det? Vi kan måske bagefter sidde og tyde den hypotetiske tale, der blev holdt, men vi har ikke fået et klart svar på, om man støtter fremskridtspartiets forslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil også meget stærkt opfordre SFs ordfører til at gøre det ganske klart, om man foretrækker den skattepligtige indkomst med alle fradragene som tildelingsgrundlag for sociale ydelser, eller om man foretrækker dette forslag, som nu er der, og som Z foreslår afskaffet. Vel kan denne lov være behæftet med en række ting, som kunne være gjort bedre, men som er gjort så godt, som et fler-

[Bernhard Baunsgaard]

tal kunne nå til. Foretrækker man virkelig den skattepligtige indkomst i stedet for det? Det er jo det, man risikerer ved at støtte Z-forslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (VS):

Det er vel i og for sig lidt trivielt, men jeg bliver nødt til at understrege, at der er en fejl i den radikale analyse. Vi betragter ikke socialindkomsten som en lille forbedring, som det fra radikal side blev fremhævet. Tværtimod har jeg temmelig grundigt i dag gennemgået, hvorfor socialindkomsten faktisk er en forringelse for de dårligst stillede i landet. Derfor er det en umiddelbar fordel for de dårligst stillede, hvis den ikke foreløbig træder i kraft. Det er så simpelt og så enkelt.

Men uenigheden ligger i virkeligheden i, at man fra radikal side tror, at socialindkomsten er en forbedring. Det er det, der ikke er rigtigt, og det er det, uenigheden går på. Det er ikke det tekniske fif, som man fra radikal side forsøger at føre frem i denne runde.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Det er alligevel fantastisk, når man fra venstresocialisterne skal høre, at indførelsen af socialindkomstbegrebet først og fremmest er en social forringelse for de dårligst stillede. Men man skal altså høre meget, inden ørerne falder af.

(Kort bemærkning).

Birthe Nielsen (SF):

Fru Aase Olesen og hr. Bernhard Baunsgaard har bedt mig om at præcisere, hvad jeg mener med hensyn til fremskridtspartiets forslag. Jeg synes, jeg sagde det meget klart og tydeligt, at der var visse forudsætninger derfor. Jeg må så gøre vores stilling klar, hvad vi gjorde omkring socialindkomsten. SF undlod at stemme ud fra, at selve socialindkomsten tog fat på nogle af formuegrænserne, hvad vi mente var rimeligt. Men de konsekvenser, der har vist sig om, hvor skævt det indtil nu har ramt med hensyn til f. eks. familier, der bor i lejeboliger, i forhold til familier, der bor i ejerboliger, viser, at lejere bliver ramt hårdere end ejere.

Den anden side af sagen er bistandsloven, hvor jeg pegede på, hvor urimeligt netop indtægtsniveauet er som en følge af socialindkomsten. Derfor stemte vi imod alle følgerelovene.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg må altså konstatere, at SF ikke ved, om de går ind for fremskridtspartiets forslag eller ej. At fremhæve forskellen på ejere og lejere i forbindelse med socialindkomsten og måske gå ind for at udskyde socialindkomstbegrebet – jeg siger måske, for jeg kan jo ikke vide det – og så tro, at man får en større ligestilling mellem ejere og lejere ved at bibeholde den skattepligtige indkomst, så må der være noget, SF ikke har fattet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

VS påstod, at det ramte en række små. Det kunne jeg godt lide at se nogle eksempler på. Vi ved, at det rammer en række, der nedbringer deres skattepligtige indkomst ved fradrag, som, så vidt jeg hidtil har forstået VS' skatteindlæg, VS går imod. Nu stiller man sig pludselig sådan, at det ikke skal gennemføres. Nu må disse mennesker, der nedbringer deres skattepligtige indkomst ved hjælp af fradrag, ikke rammes af en socialindkomst. Det er det, VS siger her. Hvor meget betydning skal man så tillægge det næste gang, VS kommer og fortæller, at de vil afskaffe fradrag, for at vi kan få en retfærdig skat herhjemme, når man ikke engang på ét område, socialtilskud, vil være med til at bringe sagerne i orden?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (VS):

Jeg gennemgik forholdsvis grundigt under den foregående sag, hvorledes vi så på disse fradrag, og hvorfor der ikke er nogen rimelig mening i at tage dem ind netop i socialindkomsten, men at det tværtimod ville være det rigtige at tage fat direkte på de fradrag i den skattepligtige indkomst, således at det rammer de høje indtægter, der virkelig har de store fordele af de fradrag. De bliver ikke ramt, selv om de kommer ind i socialindkomsten på den måde, som det er foreslå-

[Keld Albrechtsen]

et. Det gennemgik jeg forholdsvis klart, men jeg. Man har fra radikal side åbenbart heller ikke helt fået fat i, at jeg understregede, at det, som jo netop skal være sigtet med at stille socialindkomsten i bero, er, at man kan komme direkte til disse rentefradrag, så det f. eks. gavner lejernes stilling. Det gør socialindkomsten så visseligen ikke. Det er det, man kan komme til, hvis man får den stillet i bero og så får gennemført noget på fradragsområdet. Det er det, jeg hele tiden har sagt, og det turde være ganske klart, hvordan det skulle praktiseres.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Uanset den forklaring, man nu yderligere får fra venstresocialisternes side, må det ligge klart, at konsekvensen af venstresocialisternes stilling ganske enkelt er en støtte til fremskridtspartiets forslag og dermed også til devisen om, at den, som meget har, skal mere gives. Det er fantastisk!

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det turde dog vist være de fleste bekendt i denne sal, men øjensynlig ikke alle efter det, der blev sagt fra VS' side heroppefra. Er det meningen, at socialindkomstbegrebet skal fortsætte, og at man skal have noget, der hedder social lejeværdi? Det troede jeg at alle, der var til stede her, vidste. Men jeg har altså taget fejl.

Må jeg sige, at man kan afskaffe lige så meget rentefradrag, man vil, for det rører ikke, når man holder sig alene til afskaffelse af rentefradrag, ved skibsanparter. Det er øjensynlig det, der skal have lov at fortsætte. Er der noget, der er klart, så er det, at et menneske, der nedbringer sin skattepligtige indkomst – hvad der er en hel del der kan tale for – ved skibsanparter, i hvert fald ikke

fortsat skal kunne få sociale tilskud. Men det vil VS så øjensynligt være med til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra det norske stortings Nobelkomité er modtaget en henvendelse om uddeling af Nobels fredspris for 1981. Cirkulæret vedrørende eventuel indstilling herom er fremlagt i meddelelsescentralen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (2/12 80):

Udtræder: Niels Helveg Petersen (RV)

Nyt medl.: Ole Vig Jensen (RV).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 3. december 1980, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.59